

سرمقاله

نقش عربستان در تسريع روند صلح

حفيظ الله زكي

مردم افغانستان به صلح نیاز دارد. این مردم نزدیک به چهارده جنگ ویرانگر را تجربه کرده اند. بیش از یک میلیون کشته و صدها هزار معلول، مهاجرت جمعی به کشورهای مختلف و بخصوص کشورهای همسایه، بیجا شدن داخلی که آمار آن به بیش از یک میلیون می رسد، از هم پاشیده شدن خانواده ها، فقر، بیکاری و تخریب زیربنای اقتصادی بخشی از رنج ها و دشواری هایی اند که بر مردم افغانستان تحمیل شده است.

جنگ افغانستان با مداخلات کشور خارجی شروع شد و با کارگردانی کشورهای مختلف خارجی ادامه یافت. همواره دست کشورهای خارجی در عقب این جنگ طولانی و پر تلفات قرار داشته است.

پس از حادثه یازدهم سپتامبر آمریکا که عزم بین المللی بر این تعلیق گرفت، تا یک نظام دموکراتیک، فراگیر و مورد توافق اکثر جناح های مؤثر سیاسی در افغانستان، جایگزین امارت خود خوانده طالبان در این کشور گردد؛ همه مردم از این اقدام جامعه جهانی استقبال کردند. دولت جدید شکل گرفت و مردم نیز در سایه نظام جدید و حمایت جامعه بین المللی کم کم به زندگی عادی خود بر می گشتند؛ ولی متأسفانه این آرامش زیاد طول نکشید و این امیدواری ها بسیار زود در خاکستر جنگ، به یأس و ناامیدی تبدیل شد.

با آن که پیش از چهل کشور خارجی در افغانستان در قالب ائتلاف بین المللی مبارزه با تروریسم نیروی نظامی داشتند، اما بازمی چالش های امنیتی فراوانی را برای دولت و مردم افغانستان در راه تصحیح تأثیر قرار می داد و مردم بیشتری را در دوزخ جنگ گرفتار می کرد.

پیش از سه سال گروه های شورشی بیشتر در مناطق جنوبی و شرقی کشور حضور داشتند و جنگ اغلب در همین مناطق محدود می شد؛ اما بیشتر از دو سال است که گروه های شورشی حضور وسیع و سؤال برانگیزی در ولایات شمال کشور پیدا کرده و چالش های امنیتی فراوانی را برای دولت و مردم افغانستان در این مناطق به وجود آورده است.

حضور گسترده و قدرتمند طالبان در شمال از نظر مردم و کارشناسان یک امر عادی و معمولی نظامی تلقی نمی شود، آنها معتقد اند که پشت سر این قضیه شورایی قرار دارند که سیاست و منفعت آنها بر محور ناامنی افغانستان تعریف می شود. ولی این که به صورت قطع چه سیاستی در عقب تقویت طالبان در افغانستان و بخصوص شمال کشور وجود دارد؛ برخی آن را به رقابت های منطقه ای و مداخلات برخی کشورهای همسایه ارتباط می دهند و برخی آن را ناشی از تشدید رقابت های بین المللی آمریکا و روسیه می دانند. مسأله واضحی که همه به آن اعتراف می کنند این است که وضعیت امنیتی در افغانستان بیش از هر زمان دیگر با پیچیدگی ها و تنگناهای هولناک رو برو گردیده است و این پیچیدگی ها امروزه جنگ افغانستان را از حالت یک جنگ صرفاً داخلی خارج کرده و به آن ماهیت جنگ نیابتی منطقه ای و حتا بین المللی داده است.

از مسأله فوق ما به چنین برداشتی می رسیم که ختم جنگ و رسیدن به صلح در افغانستان بدون همکاری صادقانه و جدی کشورهای منطقه و جهان ممکن نیست. بدون تشریک مساعی کشورهای بیرونی برقراری صلح در افغانستان یک امر محال و ناشدنی تلقی می شود.

در کنار آمریکا و پاکستان، نقش کشورهای چین، عربستان، روسیه و ایران نیز در تأمین صلح و ثبات در افغانستان برجسته و غیر قابل انکار می باشد. چنانچه این کشورها عزم و اراده شان را در ایجاد صلح و ثبات در افغانستان در عمل نشان دهند، دیگر هیچ گروهی توان ایستادگی و مقاومت در برابر آن را نخواهند داشت. سفر رئیس اجراییه حکومت به عربستان که اعلام حمایت همه جانبه آن کشور را از روند صلح در پی داشته است؛ می توان از این نظر مفید ارزیابی کرد. زیرا عربستان نفوذ معنوی بر گروه طالبان و روابط نزدیک با حامیان این گروه دارد و همکاری این کشور در راستای صلح می تواند در جلب رضایت این گروه ها و تحت فشار قرار دادن کشورهایی که در مسیر صلح اخلال کنند، مؤثر واقع شود.

در روزهای گذشته کابل شاهد مهمترین رویداد فرهنگی سال بود، چهارمین جشنواره بین المللی فیلم زنان هرات در کابل روز چهارشنبه ۲۸میزان در کابل با حضور سینماگران افغانستان، ایران، ایتالیا، ایرلند و هندوستان افتتاح شد. در این جشنواره بیش از ۲۰۰ فیلم از چندین کشور دنیا شرکت داشت و در شامگاه روز شنبه برندگان بخش های مختلف این جشنواره اعلان گردید. در این جشنواره فیلمهای از افغانستان، روسیه، هند، فرانسه، ایران و چند کشور دیگر برنده جوایز در بخش های مختلف شناخته شدند. مهمترین جایزه داخلی جشنواره را «ویگا مقربی» سینماگر جوان افغانستان بخاطر فیلم «آینه» بدست آورد. ویگا مقربی در دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه کابل سینما خوانده است و این فیلم را به همکاری دوستان دانشجویی ساخته است.

جشنواره بین المللی فیلم زنان هرات در سال ۱۳۹۱ توسط بنیاد «آرمان شهر» و خانه فیلم رویا» در شهر هرات راه اندازی شد. سه دور گذشته ی این جشنواره در شهر هرات برگزار شد، اما اسامی بنا به گفته ی مسئولین جشنواره به دلیل مشکلات امنیتی، تصمیم آنها بر این شد که جشنواره را در شهر کابل برگزار کنند. جشنواره بین المللی فیلم زنان اولین جشنواره فیلم زنان در منطقه است که فیلمهای را به نمایش میگذارد که به موضوعاتی راجع به زندگی و حقوق زنان پرداخته باشد.

اما جدا از اینکه هنرمندان و فرهنگیان افغانستان از برگزاری این جشنواره خوشحال بودند و آن را یک کار بزرگ برای احیای سینمای افغانستان می دانستند، همه هنرمندان و فرهنگیان از وضعیت موجود ناراضی بودند و حکومت را منتهی می کردند که به فرهنگ و هنر توجه ندارد و این بخش ها به فراموشی سپرده شده است. اولین اعتراض نسبت به توجهی به فرهنگ و هنر، در روز افتتاح جشنواره بین المللی فیلم زنان هرات، با باغ بابر کابل صورت گرفت. در روز افتتاح جشنواره، هنرمندان و سینماگران داخلی و خارجی روی فرش

رحیم حمیدی

سیاه قدم گذاشتند. رسم معمول جشنواره های سینمای جهان این است که سینماگران سال روز افتتاح جشنواره ها، روی فرش سرخ گام میگذارند و این به معنی ارج گذاری به هنر سینما و سینماگران پنداشته می شود. در دوران طالبان، افغانستان به کشور بدون تصویر معروف بود. طالبان سینما را به عنوان «هنر حرام» می شناختند و ممنوع اعلان کرده بودند. اما بعد از سقوط حکومت طالبان، بسه یکباره فعالیت های فرهنگی و هنری در شهر کابل و شهرهای دیگر کشور رونق گرفت و با مخاطب و استقبال خوبی مواجه شد.

در یک و نیم دهه ی گذشته، فعالیت های فرهنگی و هنری زیادی در کشور انجام شده است. در زمینه ی سینما در سالهای گذشته چندین جشنواره ی سینمایی در کشور برگزار می گردید و فیلم های از فیلمسازان داخلی و خارجی را برای مخاطبین خود به نمایش میگذاشت، اما بعد از سال ۲۰۱۴ همچنان که فضای سیاسی منتهب شد و هر روز بدتر می شود، زمینه برای فعالیت های فرهنگی و هنری نیز محدود گردید و این بخش ها حامیان خود را از دست دادند.

با خروج موسسه های بین المللی در سال ۲۰۱۴ از کشور و بدتر شدن وضعیت امنیتی،

موسسه ها و نهادهای دولتی افغانستان توجه کمتری در عرصه ی فرهنگ و هنر از خود نشان دادند و بسیاری از پروژه های فرهنگی و هنری هنرمندان و فرهنگیان را تمویل و حمایت نکردند. بر اثر کاهش حمایت های مالی از برنامه ها و برژه های فرهنگی و هنری، بسیاری از برنامه های که در سال های گذشته برگزار می شد، اکنون دیگر برگزار نمی شود. در عرصه ی سینما در یک و نیم دهه ی گذشته چندین جشنواره و فیلم فستیوال سینمایی ظهور و افول کرده است. «جشنواره بین المللی فیلمهای کوتاه و مستند کابل» در سال ۲۰۰۶ و با حمایت مالی «گوپنه انیستیتوت» و مرکز فرهنگی بک کشور به عنوان سرمایه ی این جشنواره توانست چندین چهره ی جوان و چند گروه سینمایی را به مردم افغانستان معرفی کند. اما بعد از سال ۲۰۰۹ بر اثر اختلاف میان حمایت کنندگان مالی جشنواره دیگری که در این سالها ظهور کرد، «جشنواره پاییزی فیلم حقوق بشر افغانستان» بود، اولین دور این جشنواره با حمایت مالی یوناما، چند نهاد دیگر در سال ۱۳۹۰ برگزار شد، دومین دور آن با یک سال وقفه در سال ۱۳۹۲ برگزار گردید

اهمیت و نقش فرهنگ در زندگی انسان

رضا احسانی

برخوردار نباشند و انعطاف و ظرفیت لازم را برای ایجاد تعامل با فرهنگ های دیگر نداشته باشد. این فرهنگ در برابر فرهنگ های دیگر با کمبود مواجه می گردد و راه پیشرفت و تکامل را برای اعضای جامعه می بندد.

هر قدر که مردم یک سرزمین از ویژگی های جغرافیایی، تاریخی و فرهنگی خود آگاهی داشته باشند، به همان میزان با قاطعیت بیشتری از موجودیت و هویت فرهنگی خود دفاع کرده می توانند و در مسیر حیات اجتماعی خود با مشکلات و تهدیدهای کمتری مواجه می گردند. هویت فرهنگی سبب توانایی جامعه و نشانه زنده بودن و پویا ماندن اعضای آن در مسیر هولناک حیات اجتماعی می گردد. فرهنگ، بقا و دوام ملت ها را تضمین می کند و از زندگی آنها در برابر تهاجمات بیرحمانه فرهنگی، مداخلات سیاسی و تجاوزهای نظامی کشورهای بیگانه محافظت می کند. بنابراین بررسی وضعیت هر جامعه با توجه به ویژگی های فرهنگی آن جامعه ممکن می گردد. اگر یک جامعه پویا، با ثبات و دارای اندیشه ها و نگرش های انسانی بود؛ معلوم می شود که آن جامعه از فرهنگ پیشرو و انعطاف پذیر برخوردار می باشد؛ اما اگر یک جامعه از ناامنی، بی ثباتی و ایده ها و نگرش های خصوصیت پندارانه رنج برند، بیانگر این است که آن جامعه دارای فرهنگ ضعیف بوده و این فرهنگ نتوانست میان گذشته و حال این مردم پیوند ایجاد کرده و با تکیه بر آن مسیر زندگی آینده خود را تعیین کند.

افغانستان دارای گذشته درخشان تاریخی و فرهنگ ناب و اصیل اسلامی است که موجبات پیشرفت این کشور را در عرصه های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و علمی فراهم کرد و قدرت و اقتدار سیاسی و علمی این سرزمین را در سطح منطقه به اثبات رساند؛ اما متأسفانه ما از این گذشته پر افتخار خود فاصله گرفتیم و فرهنگ پیشرو و پویایی که در همه حالات می توانست جامعه را از گردنه های خطرناک و تنگناهای هولناک عبور دهد، به فراموشی سپردیم و یا آن را با اختلاط با عرف و عادات قبیلوی برداشت های محدود نگر دینی از مسیر تکامل و ترقی به انحراف کشانیدیم. انحراف از مسیری که گذشته پر افتخار فرهنگی را برای ما رقم زده بود، ما را به سوی آینده تاریک سوق داده است.

اجتماعی و در برخورد با سایر هموعان خود سواد ببریم؛ اما باید اجازه دهیم که این فرهنگ در تعامل مثبت با فرهنگ ها و باورهای دیگر قرار گیرد. چرا که در اثر این تعامل بدی ها و کاستی های فرهنگ پالایش می گردد و نگرش های انسانی های آن با استفاده از ارزش ها و هنجارهای فرهنگی و اجتماعی و علمی می شود، این تحولات هم متقابلاً تغییرات و دگرگونی های فرهنگی را تسهیل می کنند و رونق پویایی و نوسازی فرهنگی را مانا، مداوم و پایدار می سازد. این تعامل و تأثیرگذاری های متقابل جریان رشد سریع و حیرت آور جوامع را در عرصه گوناگون زندگی در پی می آورد. با دگرگونی های فرهنگی مسیر جوامع به سوی آینده روشن می شود و حرفه های پیشرفت، رشد، فاه، صلح و امنیت... کلید می خورد. از اینرو نوآوری فرهنگی مهمترین پارامتر در حفظ جامعه از زوال و توسعه را در آینده هموار می سازد. فرهنگ شیوه زندگی انسان ها را در جامعه مشخص نشان می دهد و به آنان راه چگونه اندیشیدن و چگونه عمل کردن را می آموزد. تا اینجا به این نتیجه رسیدیم که پیشرفت و پیس مانی یک جامعه به فرهنگ آن بستگی دارد و این پیوستگی میان فرهنگ و آینده جامعه چنان شدید و در عین حال نزدیک است که با یاری فرهنگ و بررسی عناصر اساسی آن در جامعه می توان مسیر آینده آن جامعه را پیش بینی کرد. اگر فرهنگ یک جامعه از رشد و پویایی

توسعه و عقب مانی آن از کاروان توسعه و مدنیت، چیزی دیگری را به دنبال نخواهد داشت. تغییرات فرهنگی را رشد و توسعه اقتصادی و سیاسی دارای تعامل دوسویه است که همواره در فرایند رشد و تغییر بر همدیگر اثر می گذارد. همانظوری که فرهنگ موجب تحول در عرصه های سیاسی، اجتماعی و علمی می شود، این تحولات هم متقابلاً تغییرات و دگرگونی های فرهنگی را تسهیل می کنند و رونق پویایی و نوسازی فرهنگی را مانا، مداوم و پایدار می سازد. این تعامل و تأثیرگذاری های متقابل جریان رشد سریع و حیرت آور جوامع را در عرصه گوناگون زندگی در پی می آورد. با دگرگونی های فرهنگی مسیر جوامع به سوی آینده روشن می شود و حرفه های پیشرفت، رشد، فاه، صلح و امنیت... کلید می خورد. از اینرو نوآوری فرهنگی مهمترین پارامتر در حفظ جامعه از زوال و توسعه را در آینده هموار می سازد. فرهنگ شیوه زندگی انسان ها را در جامعه مشخص نشان می دهد و به آنان راه چگونه اندیشیدن و چگونه عمل کردن را می آموزد. تا اینجا به این نتیجه رسیدیم که پیشرفت و پیس مانی یک جامعه به فرهنگ آن بستگی دارد و این پیوستگی میان فرهنگ و آینده جامعه چنان شدید و در عین حال نزدیک است که با یاری فرهنگ و بررسی عناصر اساسی آن در جامعه می توان مسیر آینده آن جامعه را پیش بینی کرد. اگر فرهنگ یک جامعه از رشد و پویایی

تجرباتی که در لابلای ارزش ها، نگرش ها و عادات و رسوم حاکم بر جامعه قابل مشاهده می باشد. مسایل اجتماعی و توسعه که آنها را به فعالیت وا می دارد، تلاش ها و کوشش های آنها برای انجام مؤفقاته کار، برخوردهای سیاسی درون اجتماع و نوع رفتارها و الگوهایی که مناسبات اجتماعی مردم را شکل می دهد، توجه به مسایل دینی و مذهبی، نوع قریابت هایی که در ادوار گوناگون از آموزه های دینی و مذهبی صورت می گیرد، جنگ ها، دشمنی ها و یا زیست مسالمت آمیز و توأم با مدارا و همدیگری .... همه و همه برخاسته از نوع تفکر و اندیشه های متداول در هر جامعه بیانگر مجموعه تجربیاتی اند که آن جامعه در طی زمان به پشت سر گذاشته است.

تجرباتی که در لابلای ارزش ها، نگرش ها و عادات و رسوم حاکم بر جامعه قابل مشاهده می باشد. مسایل اجتماعی و توسعه که آنها را به فعالیت وا می دارد، تلاش ها و کوشش های آنها برای انجام مؤفقاته کار، برخوردهای سیاسی درون اجتماع و نوع رفتارها و الگوهایی که مناسبات اجتماعی مردم را شکل می دهد، توجه به مسایل دینی و مذهبی، نوع قریابت هایی که در ادوار گوناگون از آموزه های دینی و مذهبی صورت می گیرد، جنگ ها، دشمنی ها و یا زیست مسالمت آمیز و توأم با مدارا و همدیگری .... همه و همه برخاسته از نوع تفکر و اندیشه های متداول در هر جامعه بیانگر مجموعه تجربیاتی اند که آن جامعه در طی زمان به پشت سر گذاشته است.

روزنامه افغانستان ما از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

بنیان گذار: دکتر حسین یاسا
مدیر مسول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفيظ الله زكي
کاریکاتورست: خالق علی زاده

دربارین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷